

והיא תיבא רבי יוסי בר יהודה אומר וכו' . והיא תיבא לא מיימי
ממלחה דר' יוסי בר יהודה דמאני' וי"ל דמאני' איכא
למימר דלא חייבים קאמר אלא מחליהם היו גולן בשביל שהיו
קושים כדקאמר רבי הכא בזרייתא אבל בזרייתא מוכח שפיר
דחייבין קאמר מדמיימי פסוק גבי
מזיד אבל דמאני' לא מיימי קרא
גבי מזיד כן נראה למש"ח ועוד
נראה דע"כ בזרייתא לוכא למימר
דמחליהן קאמר דע"כ הייט רבי :
חד אמר מביאין עגלה ערופה .
תימה דהא תנן (סוטה דף
מד): עגלה ערופה אין מודדין אלא
מעיר שיש בה ב"ד וי"ל דהתם
מיימי כגון דלכא עיירות טובא
ובחדא מיימיהו יש ב"ד כיון דמני
לאוקומי קרא דמקיימי ליה אבל
הכא מיימי כגון שאין שם ב"ד
בכל העיירות הסמוכות הלכך
אמרינן דמ"מ מודדין מיימיהו :
אשילו

פ"ח א מיי פ"ח מס' מ
רוח סלסע ססמ
עשין טו :
מ"ב ב מיי פ"ח מס' מ
השנה ג' א סו"ט
כל סקס פ"ט :
ג נ מיי פ"ח מס' מ
רוח סלסע ט :
נא ד מיי טס ס' מ :

פ"ח דל"כ
גב הו מיי טס פ"ו
סלסע :
מ"ב ג
כתיבת פ"ח טו
טו אורכא פ"ח
דו מק"ט

מקלט פיה כסוב על פרסא דרכים . בכל מקום שהיו שני דרכים
מפוללים אחד פונה לעיר מקלט היה פן תקוע בלוחו דרך וכסוב
בו מקלט : פסא ליה פיסא . כשהיה רוחה לדרום כפרסא רוחים
היה מחמיל כן : וסאלהים אנה לידו . זה שאמר הכתוב "כאשר יאמר
תורה אור משל הקדמוני מרשעים יאל רשע"

מקלט היה כתוב על פרשת דרכים כד שיעבר
ברוצה ויפנה לשם אמר *רב כהנא מאי קרא?
תבין לך הדרך עשה [לך] הכנה לדרך . **רב**
חמא בר חנינא פתח לה פתחא להאי פרשתא
מהבא *מוב ויישר ה' על כן יורה חמאים בדרך
אם לחמאים יורה ק"ו לצדיקים **ר"ש בן לקיש**
פתח לה פתחא להאי פרשתא מהבא *ואשר
לא צדה והאלהים אנה לידו וגו' (א) . **כאשר**
יאמר משל הקדמוני מרשעים **יצא רשע וגו'**
במה הכתוב מדבר בשני בני אדם שהרגו את
הנפש אחד הרג בשונג ואחד הרג במזיד,
לזה אין עדים ולזה אין עדים הקב"ה מומינן
לפונדק . אחד זה שהרג במזיד יושב תחת
הסולם וזה שהרג בשונג יורד בסולם ונפל
עליו והרגו *זה שהרג במזיד נהרג זה שהרג בשונג גולה . אמר רבה בר רב
הונא אמר רב הונא **נאמר לה** אמר רב הונא א"ר אלעזר מן התורה ומן
הנביאים ומן הכתובים : **בדרך** שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו
המוות דכתיב **לא תלך עמהם** וכתיב **קום לך אתם מן הנביאים** דכתיב
אני ה' אלהיך מלמדך להועיל מדרייך בדרך (זו) **תלך מן הכתובים** דכתיב
אם ללצים הוא יליצי ולעניים יתן חן . אמר **רב הונא** רוצה שגלה לעיר מקלט
ומצאו גואל הרים והרגו פמור קסבר *ולו אין משפט **מות** בגואל הרים הוא
דכתיב **מתיצו** ולו אין משפט **מות** ברוצה דכתיב **מדרב** אחיה אומר ברוצה או
אינו אלא בגואל הרים כשהוא אומר ***והוא לא שונא** לו מתמול שלשים *היו
אומר ברוצה הכתוב מדבר **הוא** דאמר כי האי תנא דתניא **ולו אין משפט מות**
בגואל הרים הכתוב מדבר . אחיה אומר בגואל הרים הכתוב מדבר או אינו אלא
ברוצה כשהוא אומר *כי לא שונא הוא לו מתמול שלשים **הרי רוצה** אמור **הא**
מה אני מקיים ולו אין משפט **מות** בגואל הרים הכתוב מדבר **הוא** **מותר** לו שני
ח"ח שמה ידרגנו בדרך **ידברו אליהם** מאי לאו דמתרו **ביה** דאי קטיל בר קטלא
הוא אלא כרתניא ידברו אליו דברים הראויים לו **ראויים** לו אל תנהג בו מנהג
שופכי דמים , בשנגה בא מעשה לידו ר"מ אומר הוא מדבר ע"י עצמו שנאמר
וזה דבר הרוצה אמרו לו הרבה שליחות עושה אמר מר בשנגה בא מעשה
לידו פשיטא דאי במזיד בר גלות הוא אין והוא תניא ר' יוסי בר יהודה אומר
ברוצה אחיה שונג ואחיה מיידי מקדימין לעיר מקלט וכו' שולחין ומביאין אותם
משם מי שנתחייב מיתה הרגוה שנאמר **ושלחו** זקני עירו ולקחו אותו משם
ונתנו אותו ביד גואל הרים ומת"מ *שלא נתחייב , פמרהו שנאמר **והצילו**
העדה את הרוצה מיד גואל הרים *מי שנתחייב גלות מחזירין אותו למקומו
שנא ***והשיבו** אותו העדה אל עיר מקלטו אשר נס שמה רבי אומר מעצמן הן
גולין כסבורין הן אחד שונג ואחד מויד קולמות והן אינן יודעין שבשונג קולמות
במזיד אינן קולמות א"ר אלעזר יעיר שרובה רוצחים אינה קולמת שנאמר
דדבר באוני זקני העיר והיא את דבריו ולא שהושוו דבריהן לדבריו וא"ר
אלעזר יעיר שאין בה זקנים אינה קולמת דבעינן זקני העיר וליכא איתמר **יעיר**
שאין בה זקנים רבי אמר ור' אסי חד אומר קולמת וחד אומר אינה
קולמת **למאן** דאמר אינה קולמת בעינן זקני העיר וליכא . **למאן** דאמר
קולמת , מצוה בעלמא , **ועיר** שאין בה זקנים ר' אסי ורבי אסי חד
אמר נעשה בה בן סורר ומורה וחד אמר אין נעשה בה בן סורר ומורה -
למ"ב אין נעשה בה בן סורר ומורה בעינן זקני עירו וליכא , למ"ב נעשה בה
בן סורר ומורה מצוה בעלמא **ועיר** שאין בה זקנים ר' אסי ור' אסי חד אמר
אינה מביאה עגלה ערופה למ"ב אינה מביאה עגלה ערופה בעינן זקני העיר והיא וליכא , למ"ב
דאמר מביאה עגלה ערופה מצוה בעלמא . א"ר חמא בר חנינא מפני מה נאמרה פרשת רוצחים
בלשון

עליו והרגו *זה שהרג במזיד נהרג זה שהרג בשונג גולה . אמר רבה בר רב
הונא אמר רב הונא **נאמר לה** אמר רב הונא א"ר אלעזר מן התורה ומן
הנביאים ומן הכתובים : **בדרך** שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו
המוות דכתיב **לא תלך עמהם** וכתיב **קום לך אתם מן הנביאים** דכתיב
אני ה' אלהיך מלמדך להועיל מדרייך בדרך (זו) **תלך מן הכתובים** דכתיב
אם ללצים הוא יליצי ולעניים יתן חן . אמר **רב הונא** רוצה שגלה לעיר מקלט
ומצאו גואל הרים והרגו פמור קסבר *ולו אין משפט **מות** בגואל הרים הוא
דכתיב **מתיצו** ולו אין משפט **מות** ברוצה דכתיב **מדרב** אחיה אומר ברוצה או
אינו אלא בגואל הרים כשהוא אומר ***והוא לא שונא** לו מתמול שלשים *היו
אומר ברוצה הכתוב מדבר **הוא** דאמר כי האי תנא דתניא **ולו אין משפט מות**
בגואל הרים הכתוב מדבר . אחיה אומר בגואל הרים הכתוב מדבר או אינו אלא
ברוצה כשהוא אומר *כי לא שונא הוא לו מתמול שלשים **הרי רוצה** אמור **הא**
מה אני מקיים ולו אין משפט **מות** בגואל הרים הכתוב מדבר **הוא** **מותר** לו שני
ח"ח שמה ידרגנו בדרך **ידברו אליהם** מאי לאו דמתרו **ביה** דאי קטיל בר קטלא
הוא אלא כרתניא ידברו אליו דברים הראויים לו **ראויים** לו אל תנהג בו מנהג
שופכי דמים , בשנגה בא מעשה לידו ר"מ אומר הוא מדבר ע"י עצמו שנאמר
וזה דבר הרוצה אמרו לו הרבה שליחות עושה אמר מר בשנגה בא מעשה
לידו פשיטא דאי במזיד בר גלות הוא אין והוא תניא ר' יוסי בר יהודה אומר
ברוצה אחיה שונג ואחיה מיידי מקדימין לעיר מקלט וכו' שולחין ומביאין אותם
משם מי שנתחייב מיתה הרגוה שנאמר **ושלחו** זקני עירו ולקחו אותו משם
ונתנו אותו ביד גואל הרים ומת"מ *שלא נתחייב , פמרהו שנאמר **והצילו**
העדה את הרוצה מיד גואל הרים *מי שנתחייב גלות מחזירין אותו למקומו
שנא ***והשיבו** אותו העדה אל עיר מקלטו אשר נס שמה רבי אומר מעצמן הן
גולין כסבורין הן אחד שונג ואחד מויד קולמות והן אינן יודעין שבשונג קולמות
במזיד אינן קולמות א"ר אלעזר יעיר שרובה רוצחים אינה קולמת שנאמר
דדבר באוני זקני העיר והיא את דבריו ולא שהושוו דבריהן לדבריו וא"ר
אלעזר יעיר שאין בה זקנים אינה קולמת דבעינן זקני העיר וליכא איתמר **יעיר**
שאין בה זקנים רבי אמר ור' אסי חד אומר קולמת וחד אומר אינה
קולמת **למאן** דאמר אינה קולמת בעינן זקני העיר וליכא . **למאן** דאמר
קולמת , מצוה בעלמא , **ועיר** שאין בה זקנים ר' אסי ורבי אסי חד
אמר נעשה בה בן סורר ומורה וחד אמר אין נעשה בה בן סורר ומורה -
למ"ב אין נעשה בה בן סורר ומורה בעינן זקני עירו וליכא , למ"ב נעשה בה
בן סורר ומורה מצוה בעלמא **ועיר** שאין בה זקנים ר' אסי ור' אסי חד אמר
אינה מביאה עגלה ערופה למ"ב אינה מביאה עגלה ערופה בעינן זקני העיר והיא וליכא , למ"ב
דאמר מביאה עגלה ערופה מצוה בעלמא . א"ר חמא בר חנינא מפני מה נאמרה פרשת רוצחים
בלשון

עולות שחזרו שלמה
בנך להקריב על בני
הכותב תניא רבי
אלעזר בן יעקב אומר
מקלט קולמת היה כתוב
על פרשת דרכים כתיב
שיביר הרוצה ויפנה
לשם שנאמר תבין לך
הדרך . עשה הכתוב לך
מרשעים יצא רשע :
כגון אחד שהרג בשונג
ואחד שהרג במזיד ואין
בין עדים ויטעם הקב"ה
למקום אחד זה שהרג
במזיד ישב תחת הסולם
וזה שהרג בשונג היה
יורד מן הסולם נפל עליו
והרגו זה שהרג במזיד
נהרג זה שהרג בשונג
גולה . אמר רבה בר רב
הונא אמר רב הונא א"ר אלעזר מן התורה ומן
הנביאים ומן הכתובים :
בדרך שאדם רוצה לילך בה
מוליכין אותו המוות
דכתיב לא תלך עמהם
וכתיב קום לך אתם מן
הנביאים אני ה' אלהיך
מלמדך להועיל מדרייך
בדרך (זו) תלך מן
הכתובים אם ללצים
הוא יליצי ולעניים יתן
חן . אמר רב הונא רוצה
שגלה לעיר מקלט ומצאו
גואל הרים והרגו פמור
קסבר *ולו אין משפט
מות בגואל הרים הוא
דכתיב מתיצו ולו אין
משפט מות ברוצה
דכתיב מדרב אחיה אומר
ברוצה או אינו אלא
ברוצה כשהוא אומר *כי
לא שונא הוא לו מתמול
שלשים הרי רוצה אמור
הא מה אני מקיים ולו אין
משפט מות בגואל הרים
הכתוב מדבר הוא מותר
לו שני ח"ח שמה ידרגנו
בדרך ידברו אליהם מאי
לאו דמתרו ביה דאי קטיל
בר קטלא הוא אלא כרתניא
ידברו אליו דברים הראויים
לו ראויים לו אל תנהג בו
מנהג שופכי דמים ,
בשנגה בא מעשה לידו
ר"מ אומר הוא מדבר ע"י
עצמו שנאמר וזה דבר
הרוצה אמרו לו הרבה
שליחות עושה אמר מר
בשנגה בא מעשה לידו
פשיטא דאי במזיד בר
גלות הוא אין והוא תניא
ר' יוסי בר יהודה אומר
ברוצה אחיה שונג ואחיה
מיידי מקדימין לעיר מקלט
וכו' שולחין ומביאין אותם
משם מי שנתחייב מיתה
הרגוה שנאמר ושלחו זקני
עירו ולקחו אותו משם
ונתנו אותו ביד גואל הרים
ומת"מ *שלא נתחייב ,
פמרהו שנאמר והצילו
העדה את הרוצה מיד גואל
הרים *מי שנתחייב גלות
מחזירין אותו למקומו
שנא *והשיבו אותו העדה
אל עיר מקלטו אשר נס
שמה רבי אומר מעצמן הן
גולין כסבורין הן אחד
שונג ואחד מויד קולמות
והן אינן יודעין שבשונג
קולמות במזיד אינן
קולמות א"ר אלעזר יעיר
שרובה רוצחים אינה
קולמת שנאמר דדבר
באוני זקני העיר והיא את
דבריו ולא שהושוו דבריהן
לדבריו וא"ר אלעזר יעיר
שאין בה זקנים אינה
קולמת דבעינן זקני העיר
וליכא איתמר יעיר שאין
בה זקנים רבי אמר ור' אסי
חד אומר קולמת וחד אומר
אינה קולמת למאן דאמר
אינה קולמת בעינן זקני
העיר וליכא . למאן דאמר
קולמת , מצוה בעלמא ,
ועיר שאין בה זקנים ר' אסי
ורבי אסי חד אמר נעשה
בה בן סורר ומורה וחד
אמר אין נעשה בה בן סורר
ומורה - למ"ב אין נעשה
בה בן סורר ומורה בעינן
זקני עירו וליכא , למ"ב
נעשה בה בן סורר ומורה
מצוה בעלמא ועיר שאין
בה זקנים ר' אסי ור' אסי
חד אמר אינה מביאה
עגלה ערופה למ"ב אינה
מביאה עגלה ערופה בעינן
זקני העיר והיא וליכא ,
למ"ב דאמר מביאה עגלה
ערופה מצוה בעלמא . א"ר
חמא בר חנינא מפני מה
נאמרה פרשת רוצחים
בלשון

בלשון

הרוצה והרגו הכתוב מדבר : (דברו) (ידברו) אליו דברים הראויין לו אוסרין להן אל תנהג בו מנהג הרצחנים בשנגה בא לידו * א"ר אלעזר יעיר שרובה רוצחין אינה קולמת שנאמר ודבר באוני זקני העיר והיא את דבריו ולא שהושוו דבריהם לדבריו * וכן עיר שאין בה זקנים אינה קולמת ואין נעשה בה בן סורר ומורה * וכן אינה מביאה עגלה ערופה דבעינן זקני העיר והיא וליכא * מפני מה נאמר פרשת רוצחים בלשון

ל"א רב חננא

הנהגות
הב"ח

(ח) גמי אנה
לידו וגו' זהו
שאמר הכתוב
כאשר יאמר
משל (ב) רש"י
ד"ה ומלא
גולה הם
בדרך כתיבתו
כ"כ כלומר
דאילו כבר היה
עביר מקלט
ויאל חזק
לחמס ומלאו
והרגו פלגמא
דהנאי הוה
לקמן במחתי
דף יא ע"ב
ונתנו דף יב
ע"ב :

גליון

הש"ס
ב"מ זס שהרג
במזיד נהרג
ע"י פסוק דף
ח ע"ב חו"ט
ד"ה מ' :

הוא
בשון